

A Fővárosi Ítéltábla a Forgó, Damjanovic és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Vasi Viktor ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - dr. Szekeres Csaba ügyvéd (fél címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2016. január 18. napján kelt 26.P.21.432/2014/52. számú ítélete ellen az alperes 53. részéről sorsszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit a következők szerint változtatja meg: a keresetet elutasítja; az alperes perköltség és illetékfizetési kötelezettségét mellőzi; a felperes által fizetendő perköltség összegét 60.000 (Hatvanezer) forint plusz áfa összegre, míg illetékfizetési kötelezettségét 48.000 (Negyvennyolcezer) forintra felemleri.

Kötelezi a felperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az alperesnek 45.000 (Negyvenötezer) forint és ebből 30.000 (Harmincezer) forint után járó áfa összegű fellebbezési eljárási költséget, míg - felhívásra - az állam javára 33.000 (Harminchárromezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes az ... cégcsoport ...i leányvállalata. A ... központú cégcsoport főtevékenysége ápolók képzése és részükre ..., illetve ... egészségügyi intézményekben munkalehetőség biztosítása munkaerő kölcsönzés keretén belül. A felperes közvetítő, szervező tevékenységet lát el ...on, ennek érdekében különböző fórumokon - főként a ... közösségi oldalon - felhívásokat tesz közzé a ..., ... munkalehetőség iránt érdeklődő ápolók részére.

A felnőtt szakápoló, illetve mentőápoló szakképzettséggel rendelkező alperes a felperessel 2013. március 4. napján tanulmányi szerződést, míg március 8. napján munkaszerződést kötött. A tanulmányi szerződésben a ... nyelvi képzésen való részvételt, valamint a nyelvvizsga letételének szabályait rögzítették. A munkaszerződésben a nyelvtanfolyam idejére a munkavégzés időtartamát, illetőleg a bérezést határozták meg. A felperes részlegesen tájékoztatta az alperest a ... munkavállaláshoz szükséges

okiratok benyújtásának a feltételeiről. Az alperes a nyelvtanfolyamon részt vett, teljesítette az A1 és az A2+ jelzésű vizsgát. A ... munkavállaláshoz szükséges iratokat, fordításokat az alperes a felperes részére megküldte, meghatalmazást adott arra, hogy a felperes a ... szociális hatóság előtt működési engedély kiadása érdekében eljárhasson. A ... szociális főhatóság 2013. október 2. napján hiánypótlási felhívást adott ki a felperes anyavállalata részére, arról a felperes alkalmazottja 2013. október 18-án tájékoztatta az alperest, amelyben részletesen felhívta arra, hogy a ... szociális főhatóság milyen további dokumentumok benyújtását kéri. Az alperes 2013 szeptemberében a ... ombudsmanhoz fordult segítségét és tájékoztatását kérve a ... működési engedélye ügyében, majd mivel engedélye nem érkezett meg ...ból, munkaviszonya megszüntetése mellett döntött, amelyet az alperes nem fogadott el, és mivel az alperes a további nyelvtanfolyam látogatási kötelezettségének nem tett eleget, a felperes szüntette meg az alperes munkaviszonyát rendkívüli felmondással. Az alperes 2013. november 12. és 2014. augusztus 21. között a felperes ... oldalon közzétett álláshirdetésekhez, másrészt pedig a saját oldalán kommentként tett közzé a felperes hirdetéseihez kapcsolódó hozzászólásokat.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes hozzászólásaival megsértette a felperes jóhírnevét. Kérte, hogy a bíróság a további jogsértő tevékenységtől tiltsa el az alperest, az alperes a ... oldalán nyilatkozatban adjon elégtételt, amelyben a jogsértés tényét elismeri, továbbá fizessen meg 800.000 forint nem vagyoni kártérítést. Álláspontja szerint az alperes hozzászólásaiban valótlán tényeket állított, híresztelt, kritikai megjegyzéseit a szabad véleménynyilvánítás jogával visszaélve, sértő, félrevezető módon fogalmazta meg. Kiemelte: a felperesi anyacég vállalta a nyelvi képzés teljes költségét és a jelentkezők részére munkabért biztosított, így elemi érdeke volt, hogy a jelentkezőknek megfelelő munkalehetőséget biztosítson.

Az alperes a kereset elutasítást kérte. Vitatta a felperes keresetösszegezési jogát arra hivatkozva, hogy a megjegyzéseit kifejezetten a felperesi anyacégre vonatkozóan fogalmazta meg. Álláspontja szerint hozzászólásai a véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat körébe tartoznak, így nem szolgálhatnak jogsértés megállapításának alapjául. Hivatkozott arra is, hogy a felperes már a hirdetésével is megfélemlítette az arra jelentkezőket, a hirdetésekben nem derült ki, hogy pontosan mi a ... munkavállalási eljárás menete és azt sugallta, hogy ha valaki ápolói végzettséggel rendelkezik, akkor mintegy automatikusan kaphat munkát ...ban. Álláspontja szerint a felperesnek az alperes jelentkezésekor már tudnia kellett volna, hogy az alperes nem felel meg a ... munkavállalási feltételeknek, vele nem lett volna szabad szerződést kötnie.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek részben helyt adó ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a felperesnek a ...on közzétett álláshirdetéséhez tett bejegyzéseivel:

2013. november 12.: „... csak úgy add fel a régi állásodat, ha van tartalékban pár millád. Minket átverték, nem hagyjuk, hogy másokkal is ezt tegyék!”

2013. november 19.: „Osszátok, hogy minél több ápolónőhöz eljusson! Mi még mindig itthon vagyunk. Ha van felesleges kidobandó pénzed, csak akkor jelentkezz!”

2013. november 25.: „Csak az jelentkezzen, akinek sok a kidobandó pénze! Légy szíves osszátok, hogy az egyébként is alacsony létszámú ápolónőkből ne tudjanak már többet anyagilag, idegileg kikészíteni!”

2013. november 25.: „Itt a másik megtévesztő hirdetés, senki ne jelentkezzen!”

2013. december 13.: „... Bízom az ... Kft.-ben, de sajnos csúnyán megtévesztett!”

2014. január 12.: „Sorban vágják át az embereket, és több ápolónőt már nem kellene. Jó lenne, ha minél több emberhez eljutna!”

2014. július 1.: „Én megfeleltem az elvárásoknak mégis megtévesztettek. Ennek az ügynek még nincsen vége a részünkről!”

2014. július 25.: „Nyelvi képzés van, munka nincs. Lesz helyette megtévesztés, kevés fizetés, majd felmondanak. Ezt csinálja ez a cég.”

2014. július 25. „...lassacskán meg kellene jelennünk egy tájékoztatón és nekünk is előadást tartanunk az emberek megtévesztéséről.”

2014. augusztus 18.: „Megy ám az emberek megtévesztése, én papíron kaptam csak novemberi fizetést. Ezeket a dolgokat is kellene reklámozni!”

2014. augusztus 21.: „Kíváncsi vagyok, hányan jutnak ki? Minket tavaly óta nem sikerült kivinni, hány ápolónőt tévesztenek még meg ebben az országban? nem fogom annyiban hagyni, azt garantálom!”

Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy 15 napon belül a ...on minden felhasználó számára hozzáférhető módon tegye közzé a következő nyilatkozatot: „Elismerem, hogy megsértettem az felperes neve jóhírnevét a cég ... oldalán tett, illetve álláshirdetéseimhez fűzött, valótlan tartalmú hozzászólásaimmal, ezért sajnálkozásomat fejezem ki.” A keresetet ezt meghaladóan elutasította. Az alperest a felperes javára, míg a felperest az alperes javára perköltség fizetésére kötelezte. Rendelkezett a kereseti illeték megfizetéséről.

Az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 75. § (1) bekezdése 78. §-a, valamint 84. § (1) bekezdés a) és b), valamint c), d), e) pontja felhívásával bírálta el a keresetet. A bizonyítékok értékelésével úgy foglalt állást, hogy bár a felperes oldalán is felmerültek bizonyos, elsősorban kommunikációs hiányosságok, amikor nem megfelelő mértékben tájékoztatták a jelentkezőket, illetve a nyelvtanfolyamon résztvevőket a ... ügy állásáról, azonban az alperes esetén a felperes mindent megtett annak érdekében, hogy az alperes ... munkavégzését lehetővé tegye. Ezért valótlanok a felperes azon tényállításai, amelyek azt sugallják, hogy a felperes akár szándékosan, akár gondatlanságból nem járt el megfelelően az ügyében. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes véleménynyilvánításai is valótlan tényállítást tartalmaznak. A felperes az alperessel szemben nem tanúsított megtévesztő magatartást, az alperest „nem verte át”. Az alperes azt sugallta, hogy a felperes semmilyen módon nem nyújt anyagi ellátást a jelentkezők részére, ezzel szemben az az igazság, hogy a juttatásaikat a jelentkezők minden esetben megkapták, a nyelvtanfolyamot a részükre biztosították, és arról megfelelően tájékoztatták a jelentkezőket, hogy a fordításokat, másolatokat nekik kell saját költségen elkészíttetniük. Az alperes 2013 novemberétől közvetlen információkkal is rendelkezett arról, hogy ügye miként állt a ... főhatóság előtt és pontosan tisztában volt azzal, hogy a működési

engedélyhez további információkat kell szolgáltatnia. Az a körülmény, hogy az alperes csalódott amiatt, hogy a ... munkalehetőség a számára nem realizálódott, nem jogosította fel arra, hogy ennek olyan módon adjon hangot, hogy a felperes jóhírnevét valótlan állítások megfogalmazásával sértse. Az alperes kártérítésre kötelezését az elsőfokú bíróság ugyanakkor nem tartotta indokoltnak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezett, a kereset teljes elutasítását kérve. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által jóhírnevsértőnek minősített kifejezések a véleménynyilvánítás kategóriájába tartoznak, és nem tartalmaznak olyan megalázó, lealacsonyító és minden ténybeli alapot nélkülöző értékitéletet, ami a felperes személyiségi jogainak megsértését eredményezné. Az alperes saját személyes tapasztalatai alapján a véleménynyilvánítás alkotmányos jogával élve úgy fűzött kommenteket a felperesi hirdetésekhez, hogy nem lépte át a bírálat szabadságának a határait. Az alperes személyes csalódottságának adott hangot, becsapottnak érezte magát, ugyanis a felperesi tájékoztatások alapján joggal feltételezhette, hogy a nyelvtanfolyam sikeres elvégzését követően rövid időn belül a ...i munkabér többszörösét keresve dolgozhat ...ban. Az alperes az előírt nyelvi képzést sikeresen elvégezte, okkal feltételezhette, hogy nem kell hónapokat várnia a kiutazásra és a külföldi munkavégzés megkezdésére. Annak van jogi jelentősége, hogy az adott élethelyzetben az alperes viselkedése emberileg érhető volt-e, illetőleg, hogy a per tárgyává tett negatív hangvétellű kommentek nélkülöztek-e minden ténybeli alapot, vagy azok az adott élethelyzetben ésszerűnek, a logika szabályaival összhangban állónak tűntek. Álláspontja szerint értékelni kell, miszerint az alperesnek a korábbi munkahelyét fel kellett mondania, hogy az intenzív ... nyelvtanfolyamon részt tudjon venni. A nyelvtanfolyamon való részvétel jelentős mértékű utazási költséget emésztett fel, a felperes által előírt okiratok fordítási költsége is komoly anyagi terhet jelentett, az alperes a ... munkavállalás reményében felélte tartalékait, korábbi biztos munkahelyét feladta, hónapokon keresztül rosszabb anyagi körülmények között kellett élnie mint előző munkaviszonyának fennállta alatt.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Állítása szerint a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával megállapítható, hogy a sérelmezett kijelentések tényállításnak tekintendők. A felperes nem tévesztette meg az alperest, a nyelvi képzést lebonyolította, az anyagi ellentételezést megfizette, és elindította az alperes ... munkavállalásához szükséges működési engedély kiadásához az eljárást. Az eljárás elhúzódása nem a felperes, illetve a felperesi anyacég hibájából adódott.

Az alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett a felperes nem vagyoni kárigényét elutasító rendelkezése, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata nem érintette [Pp. 228. § (4) bekezdés]. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét ezért az alperes fellebbezésének, és a felperes fellebbezési ellenkérelmének korlátai között felülbírálván [Pp. 253. § (3) bekezdés] megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást az érdemi döntéshez szükséges mértékben feltárta, az arra

alapított érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla azonban a következőekben kifejtett indokok alapján nem értett egyet. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla általánosságban kiemeli, hogy a sérelmezett hozzászólások megjelenése idején hatályos régi Ptk. 78. §-a szerinti jóhírnév védelme azt kívánja biztosítani, hogy a társadalom tagjait a valóságos értékük alapján ítéljék meg, amely úgy érvényesülhet, ha az adott személyről az objektív valóságot kifejező tényállítások, értékelések jelennek meg. A valóságot meghamisító tényállások, közlések, amelyek hátrányosan befolyásolják a személy társadalom részéről megnyilvánuló értékelését, jóhírnevet sértenek. A jóhírnév védelme a természetes és jogi személyt egyaránt megilleti.

... Alaptörvényének IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a szabad véleménynyilvánítás céljával, tartalmával, a demokratikus jogállamban betöltött szerepével és lehetséges korlátozásával. Az Alkotmánybíróság által kifejtettek szerint a véleménynyilvánítás szabadsága az értékitételre, az egyén személyes véleményére minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmeken vagy észérveken alapszik, ugyanakkor nem részesül védelemben a tények tudatos meghamisítása. Az Alkotmánybíróság azt is rögzítette, hogy fokozott védelmet élveznek az olyan értékitételek, amelyek a közügyekre vonatkoznak, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak.

A bírói gyakorlatban következetesen alkalmazott jogelv az is, hogy a véleménynyilvánítás, az értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai vita nem lehet a jogsértés megállapításának alapja. Nem vitás, hogy a polgári jogban kiemelkedő fontosságú követelmény a jogok rendeltetésszerű gyakorlása. Ez az alapelv a véleménynyilvánítás szabadsága körében úgy érvényesül, hogy a véleménynyilvánítás akkor nem felel meg a társadalmi rendeltetésnek, ha a kritika, a bírálat ellentétes az elemi logika szabályaival, vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, durva, lealacsonyító, lekicsinylő.

Az alkotmánybíróági gyakorlat által rendszeresen hivatkozott Emberi Jogok Európai Bírósága által kifejlesztett módszer (bizonyíthatósági teszt) szerint tényállítások és a véleménynyilvánítások közötti különbségtétel azon az alapon lehetséges, hogy a tények valósága bizonyítható, míg az értékitételek bizonyíthatóságáról, igazságtartalmáról nem lehet beszélni [EJEB, Lingens vs Austria (9815/82), 1986. július 8., 42.]. Ugyanakkor abban az esetben, ha a sérelmezett véleménynyilvánításnak olyan ténybeli alapjai vannak, amelyekből az okszerű és logikus következtetés módszerével vélemény alkotható, akkor ez a véleménynyilvánítás alapjogának érvényre juttatása miatt, a személyiségi jog védelme érdekében alappal nem kifogásolható, és az alapjog nem korlátozható. A véleménynyilvánítás is megvalósíthatja a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértését, ha megalázó, lealacsonyító, minden ténybeli alapot nélkülöz.[BDT2015. 3310., BH2003. 407. II., BDT2007. 1701. I.]

A Fővárosi Ítéltábla az adott esetben egyetértett az alperes fellebbezésében foglalt azon érveléssel, hogy a felperes által sérelmezett közlések tekintetében az alperes a véleménynyilvánítás eszközével élt. Az alperes következtetésének - miszerint a felperes a ... munkavállalás terén megtévesztette a jelentkezőket - ténybeli alapját a felperes részéről eljáró ügyintézők nyilatkozata támasztotta alá. A felperes részéről eljáró ... ugyanis elmondta (17. sorszámú jegyzőkönyv 12-13. oldal), hogy a résztvevőket, így az alperest is úgy tájékoztatták, hogy a nyelvvizsga letételét, illetőleg a működési engedély megszerzését követően 1-2 héten belül meg fog történni a munkavállalás, ehhez képest azonban arra nem emlékezett, hogy a résztvevőkhöz, így az alpereshez eljuttatták volna azt 2013 augusztusában-szeptemberében - az alperessel történt szerződéskötést követően - hozzájuk eljutott információt, miszerint a résztvevők akkor sem tudnak jelenleg ...ban munkát vállalni, ha megvan a nyelvvizsgájuk, és a működési engedély is, ugyanis a ... projekt még nem állt úgy, hogy munkavállalókat tudjon fogadni. A felperes részéről eljáró másik ügyintéző, ... ezzel összhangban - bár a 2013 augusztusi-szeptemberi információra nem emlékezett - úgy nyilatkozott (26. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal), hogy a ... projekt indulásakor a felperesnél egyáltalán nem tudták, hogy a milyen lehetőségek lesznek ...ban, semmilyen konkrétum nem volt a munkavállalással kapcsolatban, ez egy startup volt akkor ...ban, konkrétumok nélkül.

Az alperes 2013 novembere és 2014 augusztusa között tett, lényegét tekintve a felperes ugyanazon megtévesztő magatartását sérelmező, negatív hangvételű hozzászólásai az előzőekben írtak szerint nem tekinthetők minden ténybeli alapot nélkülöző, légből kapott véleménynek, azaz attól függetlenül nem alapoznak meg személyiségvédelmet, hogy esetleg nem helytállóak, a vélemény helyessége vagy helytelensége ugyanis önmagában a bíróság által nem vizsgálható. Kétségtelen, hogy a leírtak a felperes személyét kedvezőtlen színben tüntették fel, az alperes felperesről alkotott negatív értékelését fejezik ki, az adott szöveget összefüggéseiben értékelve azonban az állapítható meg, hogy az abban leírtak nem lépik át a szabad véleménynyilvánítás alkotmányban biztosított és védett határait oly módon, hogy azok okán a felperest személyiségi jogi védelemben kellene részesíteni. A leírtak személyiségi jogvédelmet nem indokolnak azon okból sem, hogy a véleménynyilvánításnak minősülő közlések indokolatlanul bántónak, lealázónak, lekicsinylőnek nem tekinthetők, illetőleg nem tartalmazznak a logika szabályaival ellentétes, minden tényalapot nélkülöző, valótlan tényállításokat.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította, egyúttal alperes perköltség és illetékfizetési kötelezettségét mellőzte.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása következményeként a fellebbezési eljárásban is irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztés felperes köteles az elsőfokú, és az alperesi fellebbezés eredményessége folytán a másodfokú eljárás költségeinek a megfizetésére. A Fővárosi Ítéltábla ezért a felperest kötelezte az alperes részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján a végzett munkával arányosan - a 4/A. § (1) bekezdése szerint áfa

figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló első, illetőleg másodfokú perköltség megfizetésére.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - a meg nem határozható fellebbezési érték figyelembevételével - kötelezte a felperest az állam javára az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontja alapján feljegyzett kereseti és fellebbezési eljárás illeték megfizetésére [6/1986. (VI. 26. IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdés], tekintetbe véve azt is, hogy az alperes a fellebbezésén 15.000 forint illetéket lerótt.

Budapest, 2016. június 24.

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró